

Szöveg a hálóban: az irodalmi szöveg és az olvasói stratégia változása a hipertextben. Farkas Péter: Gólem (absztrakt)

Az új médium, a digitális számítógép jelenléte mindennapi szokásaink mellett összetettebb kulturális gyakorlatainkat szintén befolyásolja, így nagy hatással van az irodalomra is. Az egyik új műfaj vagy médium, amelynek kifejlődése kultúrtörténetileg a technológiai változásokhoz köthető, a (digitális) hipertext. A hipertext alapvető jellemzői közé tartozik, hogy hálózatosan épül fel, be- és kilépési pontjai bizonytalanok, és mindez felszámolja vagy legalábbis megkérdőjelezi a lineáris olvasás lehetőségét. A hipertextben átalakul a szöveg, szövegértés és szövegolvasás fogalma, illetve gyakorlatai. Jelentős definíciós különbségek vannak ugyanakkor a hipertext első és második kutatói generációjának diskurzusában. Előadásomban a hipertext műfajának/médiumának vizsgálata mellett Farkas Péter *Gólem* című művét elemzem. Az 1997-ben megjelent szöveg egy körvonal nélküli regény (?) kísérlete, amely hipertextként a digitális tér adta kiterjedés határtalan határaival játszik el. A kizárólag digitális formában hozzáférhető mű szerkezetéből adódóan sajátos olvasói stratégiákat követel meg. A labirintustermészetű szöveg egyfelől folyamatosan reflektál saját (tovább)alakulására; másfelől szinte szükségszerűvé teszi az olvasó által elkövetett „hibát”, „rontást”. A műelemzés során fontos lesz Gilles Deleuze és Felix Guattari rizómaelmélete, valamint a gólem-mitológéma motívumrendszerének vizsgálata is.